

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

از انتشارات قطب علمی بیماری‌های پوست دانشگاه علوم پزشکی تهران

دسنامه بیماری‌های پوست

مولفین

دکتر حسین مرتضوی

دکتر محمد حشیدی

دکتر علیرضا سبزوئی

نویسندگان

دکتر محمد علی مایار	دکتر حسین طباطبایی	دکتر علی خامسی‌پور	دکتر شاهین آقایی
دکتر حسین مرتضوی	دکتر پرویز طوسی	دکتر عفت خدائینی	دکتر امیر هوشنگ احسانی
دکتر حمیده مروج	دکتر ربابه عابدینی	دکتر مریم دانش‌پژوه	دکتر مریم اخیانی
دکتر مسعود ملکی	دکتر میرهادی عزیز جلالی	دکتر سید مسعود داوودی	دکتر نفیسه اسماعیلی
دکتر زهرا بیگم موسوی	دکتر مریم عماد	دکتر لادن دستغیب	دکتر علی اصیلپان
دکتر محمد جواد ناظمی	دکتر سید ناصر عمادی	دکتر یحیی دولتی	دکتر محمد امیدیان
دکتر سهیلا نصیری مقدم	دکتر مریم غیائی	دکتر محمدرضا رنجکش	دکتر مهدی امیرنیا
دکتر منصور نصیری کاشانی	دکتر فرشاد فرنقی	دکتر زهرا رهنما	دکتر حبیب انصارین
دکتر محمدرضا نمازی	دکتر یوسف فکور	دکتر سیمین سربزیدی	دکتر کامران بلیغی
دکتر پدram نور محمدپور	دکتر علیرضا فیروز	دکتر رحمت‌اله سلمانپور	دکتر زهره تهرانچی
دکتر مهین ولبخانی	دکتر سیده زهرا قدسی	دکتر شیدا شمس	دکتر زری جاویدی
دکتر حمیده هریزچی	دکتر ترگس قندی	دکتر محمد شهیدی	دکتر فریده جوکار
دکتر فرهاد هنجی	دکتر جواد گل‌چای	دکتر محمد شیرپور	دکتر زهرا حلاجی
دکتر رضا یعقوبی	دکتر وحیده لاجوردی	دکتر حسن صیرفی	دکتر علیرضا خاتمی

سرنشانه : مرتضوی، حسین، ۱۳۴۷-
 عنوان و نام پدیدآور : درس‌نامه‌ی بیماری‌های پوست/ نویسندگان حسین مرتضوی، علیرضا فیروز، محمد شهیدی با همکاری اساتید دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور.
 مشخصات نشر : تهران: سپیدبرگ، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری : ۴۱۶ ص.: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۱۶-۷۸-۸
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.
 یادداشت : واژه‌نامه.
 یادداشت : نمایه.
 موضوع : پوست -- بیماری‌ها -- دستنامه‌ها.
 موضوع : پوست -- بیماری‌ها -- تشخیص -- دستنامه‌ها.
 موضوع : پوست -- بیماری‌ها -- درمان -- دستنامه‌ها.
 شناسه افزوده : فیروز، علیرضا، ۱۳۴۴-
 شناسه افزوده : شهیدی، محمد، ۱۳۳۷-
 رده‌بندی کنگره : RLV/344 ۱۳۹۱
 رده‌بندی دیویی : ۶۱۶/۵
 شماره کتاب‌شناسی ملی : ۳۰۵۲۹۴۴

عنوان ■ درس‌نامه بیماری‌های پوست

نویسندگان ■ دکتر حسین مرتضوی، دکتر علیرضا فیروز، دکتر محمد شهیدی و همکاران

ویراستار ■ دکتر هانیه شیرازیان

ناشر ■ انتشارات سپیدبرگ

تیراژ ■ اول - بهار ۱۳۹۲

نوبت چاپ ■ ۳۰۰۰ نسخه

قیمت ■ ۲۰۰۰۰ تومان

لیتوگرافی و چاپ ■ ۱۲۸

صحافی ■ غزل

شابک ■ ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۱۶-۷۸-۸

نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا)

۱. دکتر ساهین آقایی
دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مبحث درمان‌های موضعی
۲. دکتر امیر هوشنگ احسانی
دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث ویتلیکو
۳. دکتر مریم اخیانی
دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث آلوسی
۴. دکتر نفیسه اسماعیلی
دانشگاه علوم پزشکی تهران (گروه پوست و مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون تاولی)، مبحث سمبولوژی
۵. دکتر علی اصیلیان
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مبحث بیماری‌های باکتریال
۶. دکتر محمد امیدیان
دانشگاه علوم پزشکی اهواز، مبحث بثورات دارویی
۷. دکتر مهدی امیرنیا
دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مبحث بیماری‌های ویروسی
۸. دکتر حبیب انصارین
دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث درماتیت اتوپیک
۹. دکتر کامران بلیغی
دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث ایدز
۱۰. دکتر زهره تهرانچی
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مبحث مریاتیس روزه
۱۱. دکتر زری جاویدی
دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مبحث سیفلیس
۱۲. دکتر فریده جوادکار
دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مبحث درمان‌های موضعی
۱۳. دکتر زهرا حلاجی
دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث ملانوم
۱۴. دکتر علیرضا خاتمی
دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث لیشمانیوز
۱۵. دکتر علی خامسی‌پور
دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث لیشمانیوز

پسوریازیس

۲۷. دکتر محمد شیرزپور

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث جذام

۲۸. دکتر حسن صیرفی

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث خارش

۲۹. دکتر حسین طباطبایی

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث جذام

۳۰. دکتر پرویز طوسیدانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مبحث
لیکن پلان**۳۱. دکتر ربابه عابدینی**دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث لوپوس
اریتماتوزوس**۳۲. دکتر میرهادی عزیزجلالی**

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث بهداشت مو

۳۳. دکتر مریم عماددانشگاه علوم پزشکی شیراز، مبحث درمان‌های
موضعی**۳۴. دکتر سیدناصر عمادی**مبحث آسیب‌های پوستی ناشی از سلاح‌های
شیمیایی**۳۵. دکتر مریم غیائی**

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث درماتوفیت‌ها

۳۶. دکتر فرشاد فرنقیدانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث درماتیت
هرپتی فرم**۳۷. دکتر یوسف فکور**عضو هیأت علمی معاونت پژوهشی وزارت بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی، مبحث مقدمه‌ای بر
بیماری‌های روانی پوستی**۱۶. دکتر عفت خدائیان**دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مبحث بیماری‌های
ویروسی**۱۷. دکتر مریم دانش‌پژوه**دانشگاه علوم پزشکی تهران (گروه پوست و مرکز
تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون تاولی)، مبحث
مقدمه‌ای بر بیماری‌های مو**۱۸. دکتر سیدمسعود داوودی**دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله، مبحث آسیب‌های
پوستی ناشی از سلاح‌های شیمیایی**۱۹. دکتر لادن دستغیب**دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مبحث درمان‌های
موضعی**۲۰. دکتر یحیی دولتی**دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث لیشمانیوز و
جذام**۲۱. دکتر محمدرضا رنجکش**دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مبحث بیماری‌های
ویروسی**۲۲. دکتر زهرا رهنما**

دانشگاه علوم پزشکی کرمان، مبحث روزاسه

۲۳. دکتر سیمین سریزدی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان، مبحث آکنه

۲۴. دکتر رحمت‌اله سلمان‌پوردانشگاه علوم پزشکی شیراز، مبحث درمان‌های
موضعی**۲۵. دکتر شیدا شمس**دانشگاه علوم پزشکی تهران (مرکز تحقیقات
بیماری‌های اتوایمیون تاولی)، مبحث پمفیگوس**۲۶. دکتر محمد شهیدی**

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مبحث

۳۸. دکتر علیرضا فیروز

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مباحث لیشمانيوز و جذام، و آسیب‌های پوستی ناشی از سلاح‌های شیمیایی

۳۹. دکتر سیده‌زهرا قدسی

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث درماتیت سیورثیک

۴۰. دکتر نرگس فندی

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث خال‌های ملانوسیستی

۴۱. دکتر جواد گل‌چای

دانشگاه علوم پزشکی گیلان، مبحث زخم

۴۲. دکتر وحیده لاجوردی

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث اسکلرومی

۴۳. دکتر محمدعلی مایار

دانشگاه علوم پزشکی اهواز، مبحث بیماری سل

۴۴. دکتر حسین مرتضوی

دانشگاه علوم پزشکی تهران (گروه پوست و مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون تاولی)، مباحث درماتیت‌ها (مقدمه، تقسیم‌بندی)، درماتیت‌های اگزوزن، سایر انواع درماتیت‌های آندوژن، درماتوزهای شغلی، مقدمه‌ای بر بیماری‌های تاولی و بیماری‌های تاولی در ایران، بولوز پمفیگوئید، مقدمه‌ای بر بیماری‌های روانی پوستی

۴۵. دکتر حمیده مروج

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مبحث گال

۴۶. دکتر مسعود ملکی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مبحث ضایعات پیش‌بدخیمی و سرطان‌های غیرملانومی پوست

۴۷. دکتر زهرا بیگم موسوی

دانشگاه علوم پزشکی اهواز، مبحث کهیر و آنژیوادم

۴۸. دکتر محمدجواد ناظمی

دانشگاه علوم پزشکی تهران (مرکز تحقیقات بیماری‌های اتوایمیون تاولی)، مبحث بولوز پمفیگوئید

۴۹. دکتر سهیلا نصیری مقدم

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مبحث آناتومی و هیستوپاتولوژی

۵۰. دکتر منصور نصیری کاشانی

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث جذام

۵۱. دکتر محمدرضا نمازی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مبحث درمان‌های موضعی

۵۲. دکتر پدram نورمحمدپور

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث ویتیلیگو

۵۳. دکتر مهین ولیخانی

دانشگاه علوم پزشکی تهران، مبحث درماتوفیت‌ها

۵۴. دکتر حمید میرزایی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز، مبحث بیماری‌های ویروسی

۵۵. دکتر فرهاد هنجابی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مبحث درمان‌های موضعی

۵۶. دکتر رضا یعقوبی

دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، مبحث اریتم مولتی‌فرم و سندرم استیونس - جانسون و نکروز توکسیک اپی‌درم

فهرست مطالب

۲۷..... رنگ مو	۱۹..... مقدمه
۲۷..... منابع	۱. هیستوپاتولوژی پوست..... ۲۱
۲. رویکردهای تشخیصی در بیماری های پوست..... ۲۸	۲۱..... اپی درم
۲۸..... پوست	الف: طبقه‌ی قاعده‌ای یا طبقه‌ی زایا..... ۲۲
۲۸..... معاینه‌ی فیزیکی	ب: طبقه‌ی خاردار..... ۲۲
۲۹..... شانه‌شناسی در بیماری‌های پوستی	ج: طبقه‌ی دانه‌دار..... ۲۲
ابزارهای کمکی تشخیصی و تست‌های	د: طبقه‌ی شفاف..... ۲۲
آزمایشگاهی..... ۳۳	ه: طبقه‌ی شاخی..... ۲۲
۳۵..... منابع	ملانوسیت‌ها..... ۲۳
۳. درماتیت‌ها..... ۳۷	سلول‌های لانگرهانس..... ۲۳
۳۷..... مقدمه	سلول‌های مرکل..... ۲۳
۳۸..... تقسیم‌بندی	اتصال درمی - اپی‌درمی..... ۲۴
۳۹..... اپیدمیولوژی درماتیت	ضمائم اپی‌درم..... ۲۴
۳۹..... هیستوپاتولوژی	عدد عرق آپوکرین..... ۲۴
۴۰..... منابع	درم..... ۲۵
۴۱..... درماتیت‌های اگزوزن (برون‌زا)	شبکه‌ی عصبی..... ۲۵
۴۱..... درماتیت تماسی تحریکی	عضلات..... ۲۵
۴۲..... پاتوژنز	بافت زیرجلدی..... ۲۵
۴۳..... آسیب‌شناسی	فولیکول مو..... ۲۵
۴۳..... تشخیص	جنین‌شناسی..... ۲۵
۴۳..... درمان و پیشگیری	آناتومی..... ۲۶
۴۴..... درماتیت تماسی آلرژیک	سیکل رشد مو..... ۲۶

درماتیت وزیکولوبولوز دست (پمفولیکس).....	۶۵	تظاهرات بالینی.....	۴۴
درمان.....	۶۶	پاتوژنز.....	۴۴
درماتیت سکه‌ای.....	۶۶	تشخیص.....	۴۵
درماتیت اتوپیک دست.....	۶۶	تشخیص افتراقی.....	۴۷
اگزمای هیپرکراتوتیک.....	۶۷	درماتیت‌های تماسی آلرژیک شایع.....	۴۸
اگزمای نوک انگشت.....	۶۷	تشخیص افتراقی درماتیت تماسی از سایر	
اگزمای سینه (اگزمای نیپل).....	۶۷	بیماران پوستی.....	۴۹
اگزمای پلک.....	۶۷	درماتیت تماسی هیستامیک.....	۵۱
اگزمای کف پای نوجوانی.....	۶۸	اصول کلی درمان.....	۵۱
منابع.....	۶۸	درمان‌های خط دوم.....	۵۲
درماتوزهای شغلی.....	۶۹	منابع.....	۵۳
درماتیت تماسی شغلی.....	۶۹	درماتیت‌های اندوژن (درون‌زا).....	۵۴
منابع.....	۶۹	درماتیت اتوپیک.....	۵۴
منابع برای مطالعه‌ی بیشتر درماتوزهای		مقدمه.....	۵۴
شغلی.....	۶۹	معیارهای تشخیصی.....	۵۵
۴. درماتوفیتوز.....	۷۰	شیوع.....	۵۶
اپیدمیولوژی.....	۷۰	پاتوژنز.....	۵۶
پاتوژنز.....	۷۰	خارش.....	۵۶
تشخیص.....	۷۱	تظاهرات بالینی.....	۵۷
تینه‌ای سینه.....	۷۱	تظاهرات همراه درماتیت اتوپیک.....	۵۸
علائم بالینی.....	۷۲	عوارض درماتیت اتوپیک.....	۵۹
تشخیص افتراقی.....	۷۳	تشخیص افتراقی.....	۵۹
درمان.....	۷۴	درمان.....	۵۹
تینه‌ای ریش.....	۷۴	منابع.....	۶۰
علائم بالینی.....	۷۴	درماتیت سبورئیک.....	۶۱
تشخیص افتراقی.....	۷۵	تعریف.....	۶۱
درمان.....	۷۵	اتیولوژی.....	۶۱
تینه‌ای بدن.....	۷۵	علائم بالینی.....	۶۱
علائم بالینی.....	۷۵	تشخیص و تشخیص افتراقی.....	۶۳
تشخیص افتراقی.....	۷۶	درمان.....	۶۴
درمان.....	۷۶	منابع.....	۶۴
تینه‌ای کشاله ران.....	۷۶	سایر انواع درماتیت‌های آندوژن.....	۶۵
علائم بالینی.....	۷۶	درماتیت دست.....	۶۵

۸۸..... زردخم تاوی	۷۷..... تشخیص افتراقی
۸۹..... زردخم غیرتاوی	۷۷..... درمان
۹۰..... تشخیص زردخم	۷۷..... تینه‌آی پا
۹۰..... تشخیص افتراقی	۷۷..... علایم بالینی
۹۰..... پیشگیری	۷۸..... تشخیص افتراقی
۹۰..... درمان	۷۸..... درمان
۹۰..... سلولیت	۷۸..... تینه‌آی دست
۹۰..... علایم بالینی	۷۸..... علایم بالینی
۹۱..... باد سرخ	۷۸..... تشخیص افتراقی
۹۱..... تشخیص	۷۸..... درمان
۹۱..... تشخیص افتراقی	۷۹..... تینه‌آی ناخن یا اونیکومایکو
۹۱..... درمان سلولیت	۷۹..... علایم بالینی
۹۳..... فولیکولیت	۸۰..... تشخیص افتراقی
۹۳..... تعریف	۸۰..... درمان
۹۳..... فولیکولیت استافیلوکوکی	۸۰..... تینه‌آی ناشناس
۹۳..... پسودوفولیکولیت ریش	۸۰..... کاندیدیازیس
۹۴..... میکوزیس ریش	۸۰..... اتیولوژی
۹۴..... کورک و کفگیرک	۸۱..... پاتوژن
۹۵..... اریترالما	۸۱..... تشخیص
۹۶..... منار	۸۱..... سندرم‌های بالینی کاندیدیازیس
۹۷..... ۵. بیماری‌های ویروسی	۸۱..... کاندیدیازیس دهانی
۹۷..... تب‌خال	۸۲..... کاندیدیازیس پوستی
۹۷..... اپیدمیولوژی	۸۳..... کاندیدیازیس پوستی مخاطی مزمن
۹۷..... اتیولوژی	۸۳..... درمان کاندیدیازیس
۹۸..... علایم بالینی	۸۴..... پیتریازیس و رسیکالر
۱۰۰..... عوارض	۸۴..... اشکال بالینی
۱۰۰..... HSV در افراد با نقص ایمنی	۸۴..... تشخیص
۱۰۱..... عفونت راجعه	۸۴..... تشخیص افتراقی
۱۰۲..... تشخیص	۸۴..... درمان
۱۰۳..... هرپس سیمپلکس دوران نوزادی	۸۵..... منابع
۱۰۳..... هرپس سیمپلکس دوران حاملگی	۸۷..... ۵. عفونت‌های باکتریایی
عوارض هرپس سیمپلکس راجعه در مواردی	۸۷..... زردخم
۱۰۳..... به‌جز نواحی تناسلی	۸۷..... تعریف

۱۱۸	منابع	۱۰۴	تشخیص افتراقی
۱۱۹	۷. بیماری‌های مایکوباکتریال	۱۰۴	پیشگیری و درمان
۱۱۹	جذام	۱۰۶	زونا
۱۱۹	تعریف	۱۰۶	ایدمیولوژی
۱۱۹	تاریخچه	۱۰۶	اتیوپاتوزن
۱۱۹	ایدمیولوژی	۱۰۷	علائم بالینی
۱۲۰	سبب‌شناسی	۱۰۸	زوناى نواحى عصب محیطی (تری‌مینال)
۱۲۱	پاتوژن	۱۰۸	زوناى گویس
۱۲۱	ایمونولوژی	۱۰۹	نورالژی پس از زونا
۱۲۲	ژنتیک	۱۰۹	زونا و عفونت HIV
۱۲۲	طبقه‌بندی	۱۰۹	تشخیص
۱۲۳	علائم بالینی	۱۰۹	تشخیص افتراقی
۱۲۳	جذام indeterminate	۱۱۰	پیشگیری
۱۲۴	جذام TT	۱۱۰	درمان
۱۲۴	جذام BT	۱۱۱	آبله‌مرغان
۱۲۴	جذام BB	۱۱۱	ایدمیولوژی
۱۲۵	جذام BL	۱۱۱	پاتوژن
۱۲۵	جذام LL	۱۱۲	علائم بالینی
۱۲۶	تاریخچه	۱۱۲	تشخیص
۱۲۶	علائم خالص عصبی	۱۱۳	تشخیص افتراقی
۱۲۷	واکنش‌های ایمنولوژیک	۱۱۳	درمان و پیشگیری
۱۲۸	معلولیت	۱۱۳	زگیل
۱۳۰	اسمیر پوستی	۱۱۳	اتیوپاتوزن
۱۳۱	هیستوپاتولوژی	۱۱۴	علائم بالینی
۱۳۱	PCR و سروولوژی	۱۱۵	تشخیص افتراقی
۱۳۴	منابع	۱۱۶	درمان
۱۳۴	سل پوستی	۱۱۶	مولوسکوم مسری
۱۳۵	اشکال بالینی	۱۱۶	ایدمیولوژی
۱۳۵	طبقه‌بندی	۱۱۶	اتیولوژی
۱۳۵	شانکر سلی	۱۱۷	علائم بالینی
۱۳۶	اسکروفلودرما	۱۱۷	تشخیص
۱۳۶	لوپوس ولگاریس	۱۱۷	تشخیص افتراقی
۱۳۷	تشخیص سل پوستی	۱۱۷	درمان

۱۵۰..... سالک	۱۳۷..... تشخیص‌های افتراقی
۱۵۰..... تعریف	۱۳۷..... درمان
۱۵۰..... اپیدمیولوژی	۱۳۷..... عوارض درمان
۱۵۰..... سبب‌شناسی	۱۳۷..... منابع
۱۵۱..... ایمنی‌شناسی	۸. بیماری‌های انگلی..... ۱۳۸
۱۵۲..... علایم بالینی	گال (جرب)..... ۱۳۸
۱۵۲..... سالک دنیای قدیم	تعریف..... ۱۳۸
۱۵۷..... تشخیص افتراقی	اتیوپاتوزن..... ۱۳۸
۱۵۸..... تشخیص	علایم بالینی..... ۱۴۰
۱۵۹..... درمان	تشخیص..... ۱۴۲
۱۶۱..... پیشگیری	تشخیص‌های افتراقی..... ۱۴۲
۱۶۳..... منابع	پیشگیری..... ۱۴۲
۹. بیماری‌های مقاربتی..... ۱۶۵	درمان..... ۱۴۲
سیفلیس..... ۱۶۵	شپش سر..... ۱۴۳
مراحل بیماری سیفلیس..... ۱۶۵	تعریف..... ۱۴۴
اتیوپاتوزن..... ۱۶۵	اتیوپاتوزن..... ۱۴۴
سیفلیس و HIV..... ۱۶۶	علایم بالینی..... ۱۴۵
تظاهرات بالینی..... ۱۶۶	تشخیص..... ۱۴۵
تست‌های سéroلوزیک بیماری سیفلیس..... ۱۷۳	تشخیص‌های افتراقی..... ۱۴۶
واکنش‌های عجیب کاذب..... ۱۷۳	پیشگیری و درمان..... ۱۴۶
درمان سیفلیس..... ۱۷۳	شپش عانه..... ۱۴۷
پیشگیری..... ۱۷۴	تعریف..... ۱۴۷
تظاهرات پوستی عفونت ویروس نقص ایمنی	اتیوپاتوزن..... ۱۴۷
انسانی (ایدز، HIV)..... ۱۷۵	علایم بالینی..... ۱۴۷
مقدمه..... ۱۷۵	تشخیص..... ۱۴۸
اپیدمیولوژی..... ۱۷۵	تشخیص افتراقی..... ۱۴۸
وضعیت عفونت HIV در ایران..... ۱۷۶	درمان و پیشگیری..... ۱۴۸
پاتوزن..... ۱۷۶	شپش بدن..... ۱۴۹
تظاهرات بالینی..... ۱۷۸	اتیوپاتوزن..... ۱۴۹
ضایعات پوستی مخاطی ناشی از بیماری‌های	تشخیص..... ۱۴۹
عفونی در ایدز..... ۱۸۰	تشخیص افتراقی..... ۱۴۹
عفونت‌های ویروسی..... ۱۸۰	پیشگیری و درمان..... ۱۵۰
عفونت‌های باکتریال..... ۱۸۴	منابع..... ۱۵۰

۲۱۵	اپیدمیولوژی	۱۸۶	عفونت‌های قارچی
۲۱۶	تظاهرات بالینی	۱۸۸	پنوموسیستیس جیرووسی
۲۱۶	پاتوژن	۱۸۸	عفونت‌های انگلی
۲۱۷	آسیب‌شناسی	۱۸۸	عفونت‌های اکتوپارازیتیک
۲۱۷	آزمایش الیزا		بیماری‌های پوستی غیر عفونی در ارتباط با
۲۱۸	تشخیص افتراقی	۱۸۹	HIV
۲۱۸	درمان	۱۸۹	بیماری‌های اپتولواسکواموس
۲۱۸	سیر و پیش‌آگهی	۱۹۰	فولیکولیت ائوزینوفیلیک
۲۱۹	منابع	۱۹۱	موها و ناخن‌ها
۲۲۰	درماتیت هرپتی فرم	۱۹۲	تغییرات متابولیک
۲۲۰	تعریف		بیماری‌های نتوپلاستیک پوستی در ارتباط با
۲۲۰	پاتولوژی درماتیت هرپتی فرم	۱۹۳	HIV
۲۲۰	علایم بالینی	۱۹۵	تشخیص
۲۲۱	تشخیص‌های افتراقی	۱۹۵	تشخیص عفونت HIV
۲۲۱	درمان	۱۹۶	درمان
۲۲۱	منابع	۱۹۸	ضایعات پوستی ناشی از داروها
۲۲۲	۱۱. بیماری‌های اریتماتواسکوامو	۱۹۹	منابع
۲۲۲	پسوریازیس	۲۰۰	برای مطالعه‌ی بیشتر
۲۲۲	تعریف	۲۰۴	۱۰. بیماری‌های تاولی
۲۲۲	اپیدمیولوژی		مقدمه‌ای بر بیماری‌های تاولی و بیماری‌های
۲۲۲	پاتوژن	۲۰۴	تاولی در ایران
۲۲۲	علایم بالینی	۲۰۶	منابع
۲۲۳	انواع بالینی	۲۰۷	پمفیگوس ولگاریس
۲۲۴	تشخیص	۲۰۷	پمفیگوس ولگاریس
۲۲۴	درمان	۲۱۱	پمفیگوس و ژنات
۲۲۵	منابع	۲۱۱	پمفیگوس اریتماتو
۲۲۵	پیتیریازیس روزه	۲۱۲	پمفیگوس فولیاسه
۲۲۶	یافته‌های بالینی	۲۱۲	پمفیگوس IGA
۲۲۷	تشخیص	۲۱۳	پمفیگوس ایجادشده به وسیله‌ی دارو
۲۲۸	درمان	۲۱۳	پمفیگوس پارانتوپلازیک
۲۳۲	لیکن پلان	۲۱۴	منابع
۲۳۲	اتیوپاتوژن	۲۱۵	بولوز پمفیگوئید
۲۳۲	تشخیص و تشخیص افتراقی	۲۱۵	تعریف

خطر واکنش‌های مضر در گروه‌های مختلف..... ۲۴۵	تشخیص افتراقی..... ۲۳۳
تقسیم‌بندی و مکانیسم واکنش‌های دارویی..... ۲۴۵	پیشگیری..... ۲۳۴
تداخل دارویی..... ۲۴۶	درمان..... ۲۳۴
انواع بالینی واکنش..... ۲۴۷	منابع..... ۲۳۵
اختلالات پیگمانتاسیون..... ۲۴۹	۱۲. اورژانس‌های پوست..... ۲۳۶
منابع..... ۲۵۱	اریتم مولتی‌فرم..... ۲۳۶
کهیر و آنژیوادم..... ۲۵۱	تعریف..... ۲۳۶
کهیر..... ۲۵۱	تاریخچه..... ۲۳۶
تاریخچه و اپیدمیولوژی..... ۲۵۲	طبقه‌بندی..... ۲۳۶
پاتوژنز..... ۲۵۲	اپیدمیولوژی..... ۲۳۷
اتیولوژی..... ۲۵۲	اتیولوژی..... ۲۳۷
کهیرهای غیر آلرژیک..... ۲۵۳	پاتوژنز..... ۲۳۷
طبقه‌بندی کهیر..... ۲۵۳	هیستوپاتولوژی..... ۲۳۷
بیماری‌های همراه کهیر..... ۲۵۴	نمای بالینی..... ۲۳۷
انواع کهیر از نظر تظاهرات بالینی و محرک‌ها..... ۲۵۴	پیش‌آگهی..... ۲۳۸
آنژیوادم (بدون کهیر)..... ۲۵۵	تشخیص و تشخیص افتراقی..... ۲۳۸
آنژیوادم ناشی از ACEi..... ۲۵۶	درمان..... ۲۳۹
آنژیوادم ارثی..... ۲۵۶	سندرم استیونس - جانسون و نکروز توکسیک..... ۲۳۹
درمان..... ۲۵۶	ابی‌درم..... ۲۴۰
منابع..... ۲۵۷	اپیدمیولوژی..... ۲۴۰
۱۳. تومورهای غیر ملانوم پوست..... ۲۵۸	نمای بالینی..... ۲۴۰
کارسینوم سلول بازال..... ۲۵۸	اتیولوژی..... ۲۴۲
اپیدمیولوژی..... ۲۵۸	پاتوژنز..... ۲۴۲
آسیب‌شناسی..... ۲۵۸	هیستوپاتولوژی..... ۲۴۳
اتیولوژی..... ۲۵۹	تشخیص و تشخیص افتراقی..... ۲۴۳
علائم بالینی..... ۲۵۹	درمان..... ۲۴۳
انواع بالینی..... ۲۵۹	مداخلات درمانی..... ۲۴۳
تشخیص و تشخیص افتراقی..... ۲۶۰	پیش‌آگهی..... ۲۴۳
سیر و پیش‌آگهی..... ۲۶۰	منابع..... ۲۴۴
	واکنش‌های دارویی..... ۲۴۵
	تعریف دارو..... ۲۴۵
	شیوع عمومی واکنش‌های مضر دارویی..... ۲۴۵

۲۸۲.....	لکه‌ی شیرقهوه.....	۲۶۰.....	پیشگیری.....
۲۸۳.....	لنتیگوی ساده.....	۲۶۰.....	درمان.....
۲۸۴.....	لنتیگوی آفتابی.....	۲۶۰.....	پیگیری.....
۲۸۵.....	ضایعات ملانوسیتیک درمال.....	۲۶۱.....	کارسینوم سلول سنگفرشی.....
۲۸۵.....	لکه‌ی مغولی.....	۲۶۱.....	اپیدمیولوژی.....
۲۸۶.....	خال آبی.....	۲۶۱.....	آسیب‌شناسی.....
۲۸۷.....	خال اوتا.....	۲۶۱.....	اتیولوژی.....
۲۸۸.....	منابع.....	۲۶۱.....	علائم بالینی SCC.....
۲۹۰.....	۱۴-۲: ملانوم بدخیم.....	۲۶۱.....	تشخیص و تشخیص افتراقی.....
۲۹۰.....	شیوع.....	۲۶۲.....	سیر و پیش‌آگهی.....
۲۹۱.....	تاریخچه.....	۲۶۲.....	درمان.....
۲۹۲.....	انواع ملانوم.....	۲۶۲.....	کراتوز اکتینیک.....
۲۹۳.....	ملانوم در کودکان.....	۲۶۲.....	بیماری بوون.....
۲۹۴.....	ضایعات خوش‌خیم مشابه ملانوم.....	۲۶۳.....	تومورهای خوش‌خیم ای‌درم.....
۲۹۴.....	تشخیص ملانوم.....	۲۶۳.....	کراتوز سبورئیک.....
۲۹۵.....	درمان.....	۲۶۴.....	آویزه‌ی پوستی.....
۲۹۶.....	منابع.....	۲۶۴.....	کراتوآکانتوما.....
۲۹۷.....	۱۵. بیماری‌های غدد ضمیمه‌ای پوست.....	۲۶۴.....	درماتوفیروم (فیروز هیستوسیتوما).....
۲۹۷.....	آکنه.....	۲۶۴.....	کلونید و اسکار هیپرتروفیک.....
۲۹۷.....	شیوع.....	۲۶۵.....	منابع.....
۲۹۷.....	پاتوژنز.....	۲۶۶.....	۱۴. خال‌های ملانوسیتی و ملانوم بدخیم.....
۲۹۹.....	علائم بالینی.....	۱۴-۱: ضایعات ملانوسیتیک خوش‌خیم.....	
۲۹۹.....	انواع آکنه.....	۲۶۶.....	پوستی.....
۳۰۰.....	تشخیص افتراقی.....	۲۶۶.....	ضایعات ای‌درمال.....
۳۰۰.....	درمان.....	۲۶۶.....	خال ملانوسیتیک اکتسابی معمولی.....
۳۰۲.....	درمان‌های خوراکی.....	۲۷۲.....	خال ملانوسیتیک مادرزادی.....
۳۰۳.....	منابع.....	۲۷۵.....	خال اسپایلوس.....
۳۰۴.....	آکنه روزاسه.....	۲۷۵.....	ملانوز یا خال بکر.....
۳۰۴.....	اپیدمیولوژی.....	۲۷۶.....	خال با هاله‌ی سفید.....
۳۰۴.....	پاتوژنز.....	۲۷۷.....	خال اسپیتز.....
۳۰۴.....	علائم بالینی.....		خال ملانوسیتیک آتیپیک یا خال
۳۰۵.....	تشخیص افتراقی.....	۲۷۸.....	دیسپلاستیک.....
۳۰۵.....	درمان.....	۲۸۰.....	کک‌ومک.....

تشخیص افتراقی.....	۳۲۶	منابع.....	۳۰۶
درمان آلوپسی آندروژنیک در آقایان.....	۳۲۶	۱۶. ویتیلیگو.....	۳۰۸
مینوکسیدیل.....	۳۲۶	تعریف.....	۳۰۸
فیناستراید.....	۳۲۷	اتیوپاتوزنز.....	۳۰۸
درمان ریزش موی زنانه.....	۳۲۸	علایم بالینی.....	۳۰۸
منابع.....	۳۲۸	درگیری لوکالیزه.....	۳۰۹
بیماری‌های ناخن.....	۳۲۹	درگیری ژنرالیزه.....	۳۰۹
آناتومی ناخن.....	۳۲۹	تشخیص.....	۳۰۹
بیماری‌های مربوط به ماتریکس ناخن.....	۳۲۹	درمان.....	۳۰۹
تغییرات ناخن به علت اختلالات بستر		سیر و پیش‌آگهی.....	۳۱۱
ناخن.....	۳۲۹	منابع.....	۳۱۱
تغییرات ناخن به دنبال رسوب پیگمان.....	۳۳۰	۱۷. بیماری‌های مو و ناخن.....	۳۱۱
منابع.....	۳۳۲	بیماری‌های مو.....	۳۱۲
۱۸. بیماری‌های بافت همبند.....	۳۳۳	جنین‌شناسی.....	۳۱۲
لوپوس اریتماتوزوس.....	۳۳۳	آناتومی.....	۳۱۲
تعریف.....	۳۳۳	چرخه‌ی رشد مو.....	۳۱۴
اتیوپاتوزنز.....	۳۳۳	ارزیابی ریزش مو.....	۳۱۶
لوپوس پوستی مزمن.....	۳۳۳	تشخیص بیماری مو.....	۳۱۶
لوپوس پوستی تحت حاد.....	۳۳۶	منابع.....	۳۱۹
لوپوس پوستی حاد.....	۳۳۷	آلופسی آره‌آتا.....	۳۲۰
لوپوس اریتماتوزوس سیستمیک.....	۳۳۷	مقدمه.....	۳۲۰
ضایعات غیر اختصاصی پوست در بیماران		اپیدمیولوژی.....	۳۲۰
SLE.....	۳۳۷	پاتوفیزیولوژی.....	۳۲۰
تشخیص.....	۳۳۸	اشکال بالینی.....	۳۲۱
درمان.....	۳۳۸	تشخیص افتراقی.....	۳۲۳
منابع.....	۳۳۹	هیستوپاتولوژی.....	۳۲۳
اسکلرودرمی.....	۳۳۹	پیش‌آگهی.....	۳۲۳
پاتوزنز.....	۳۳۹	درمان.....	۳۲۳
اختلالات عروقی.....	۳۴۰	آلופسی آندروژنتیک.....	۳۲۴
فیبروز.....	۳۴۰	پاتوزنز.....	۳۲۴
فعال شدن سیستم ایمنی.....	۳۴۰	اشکال بالینی.....	۳۲۵
تظاهرات بالینی.....	۳۴۰	طرح ریزش مو در آقایان.....	۳۲۵
تظاهرات پوستی.....	۳۴۰	طرح ریزش مو در خانم‌ها.....	۳۲۵

۳۵۸ علایم بالینی خارش	۳۴۱ تالانز کتازی
۳۵۸ ضایعات پوستی ناشی از خارش	۳۴۳ تظاهرات خارج پوستی
۳۵۹ پیش‌آگهی و سیر بالینی	۳۴۳ تشخیص
۳۵۹ عوارض خارش	۳۴۳ بررسی‌های لازم برای اسکروز سیستمیک
۳۵۹ خارش به علت بیماری‌های پوستی	۳۴۳ تشخیص افتراقی
۳۶۰ خارش ناشی از بیماری‌های سیستمیک	۳۴۴ اسکرودرما
۳۶۴ درمان خارش	۳۴۴ درمان
۳۶۴ درمان موضعی	۳۴۵ منابع
۳۶۵ درمان سیستمیک	۳۴۶ مورف‌آ (اسکرودرمی محدود)
۳۶۵ روش‌های درمانی غیردارویی	۳۴۶ تظاهرات بالینی
۳۶۶ منابع	۳۴۸ تشخیص
۳۷۱ ۲۰. بهداشت و سلامت پوست، مو و ناخن	۳۴۸ تشخیص افتراقی
۳۷۱ انواع پوست	۳۴۸ درمان
۳۷۲ علل پوست خشک	۳۴۹ منابع
۳۷۳ علل ایجاد پوست چرب	۳۴۹ درماتومیوزیت
۳۷۳ مراقبت از پوست‌های خشک	۳۵۰ اتیوپاتوزن
۳۷۳ اقدامات ضروری برای سلامت پوست	۳۵۰ علایم بالینی
۳۷۳ چرب	۳۵۱ تشخیص
۳۷۴ مراقبت از مو	۳۵۲ درمان
۳۷۵ مراقبت از موهای خشک و شکننده	۳۵۲ درمان ضایعات پوستی
۳۷۵ مراقبت از موهای چرب	۳۵۳ درمان موارد سیستمیک
۳۷۵ مراقبت از موهای شور‌دار	۳۵۳ منابع
۳۷۶ بهداشت و سلامت ناخن	۳۵۴ ۱۹. خارش ژنرالیزه
۳۷۶ منابع	۳۵۴ مقدمه
۳۷۷ ۲۱. درمان‌های موضعی	۳۵۵ ایدمیولوژی
۳۷۷ غلظت دارو	۳۵۵ اتیولوژی و پاتوژنز
۳۷۸ تعداد دفعات مصرف	۳۵۶ بررسی‌های آزمایشگاهی
۳۷۸ خطرات مربوط به درمان‌های موضعی	۳۵۶ انتقال حس خارش در پوست
۳۷۸ ضدتقرق‌ها	الیاف عصبی ظریف C به‌عنوان
۳۷۹ آنتی‌بیوتیک‌ها	۳۵۶ انتقال‌دهنده‌ی حس خارش
۳۸۰ داروهای ضدقارچ	۳۵۷ مدیاتورهای حس خارش
۳۸۰ ضدانگل‌ها	۳۵۷ چرخه‌ی خارش و خاراندن
۳۸۱ آنتی‌سپتیک‌ها	۳۵۸ alloknesis

مقدمه

درس‌نامه‌ی حاضر بر پایه‌ی برنامه‌ی فرسی جدید (کوریکولوم) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای آموزش دوره‌ی پزشکی عمومی و پزشکان عمومی تدوین شده است. در تدوین این درس‌نامه نکات زیر مد نظر بوده است:

۱. تدوین بر اساس برنامه‌ی آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲. اولویت به بیماری‌های منطقه‌ای و بیماری‌هایی که در ایران شایع‌تر می‌باشند
۳. تدوین درس‌نامه با مشارکت حداکثری اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

برای تهیه و تدوین این درس‌نامه از مدیران گروه دانشگاه‌های علوم پزشکی تربیت‌کننده‌ی دستیار و هیأت‌بورد دعوت به‌عمل آمد و به استثنای یک دانشگاه که به این درخواست پاسخ نداد، بقیه دانشگاه‌ها در تدوین این درس‌نامه مشارکت کردند.

اولین درس‌نامه‌ی پوست به همت دبیر بورد پوست و با همکاری اعضای هیأت‌بورد در سال ۱۳۸۰ تألیف و منتشر شد که مورد استقبال واقع شد. به همین جهت در هنگام تدوین کوریکولوم جدید نیز تصمیم گرفته شد درس‌نامه‌ای بر اساس کوریکولوم جدید تهیه شود. مراحل قانونی تصویب این درس‌نامه در وزارت بهداشت به انجام رسید (در ششمین نشست شورای آموزش پزشکی عمومی در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۴ مقرر شد درس‌نامه بازنگری‌شده پوست مرجع آزمون پیش‌کارورزی قرار گیرد). هدف این بوده است که مرجعی در اختیار دانشجویان پزشکی و پزشکان عمومی قرار بگیرد که در عین اختصار به بیماری‌های بومی و منطقه‌ای توجه ویژه داشته باشد و فقط ترجمه‌ای از کتاب‌های خارجی نباشد.

تمامی بخش‌های ارسال‌شده برای مؤلفین جمع‌آورنده‌ی کتاب بازخوانی و ویرایش شده است و در صورت لزوم تدوین مجدد گردیده است.

در نیل به اهداف فوق گردآورندگان و نویسندگان تا اندازه‌ای موفق بوده‌اند اما خود اذعان دارند که این کار عاری از نقص نبوده و مواردی وجود دارد که در صورت ادامه‌ی چاپ بایستی در چاپ‌های بعدی مورد بازنگری قرار گیرد.

از جمله نکاتی که می‌توان به آن اشاره نمود، کوتاه بودن بعضی از فصل‌ها و بیش از حد طولانی بودن برخی دیگر از بخش‌ها است (با اینکه دستورالعمل برای تدوین نویسندگان ارسال شده بود که تا حد امکان همه فصل‌ها به شکل همگون تدوین شوند) که این پدیده در کتاب‌هایی که نویسندگان متعددی دارند تا حدی زیادی اجتناب‌ناپذیر است. امید است این ضعف و سایر ایرادهای موجود در این چاپ در چاپ‌های بعدی مرتفع گردند. سخن آخر این که کتاب حاضر آن چیزی است که مؤلفین و نویسندگان با توجه به امکانات و زمان موجود توانسته‌اند نه آنچه که خواسته‌اند.

متأسفانه در جریان تدوین درس‌نامه‌ی حاضر، یکی از نویسندگان کتاب، جناب آقای دکتر میرهادی عزیزجلالی دار فانی را وداع گفته روحشان شاد.

این درس‌نامه به‌عنوان یکی از پروژه‌های پژوهشی قطب پوست دانشگاه علوم پزشکی تهران مورد قبول واقع شد و با هزینه‌ی این قطب علمی انتشار می‌یابد.

از اساتید و خوانندگان محترم سیاست داریم که این درس‌نامه را با نگاه نقادانه‌ی خود مورد بررسی قرار دهند و هرگونه ابهام، کاستی یا نقص در فصول آن را متذکر شوند تا در ویرایش‌های بعدی مورد اصلاح قرار گیرد.

اسفند ۱۳۹۱

دکتر حسین مرتضوی

دکتر علیرضا فیروز

دکتر محمد شهیدی